

על ההסדרה המתגבשת בלבנון: אם זה לא יהיה פשוט, זה פשוט לא יהיה

22.11.2024 | שבת בן מאיר written by

ככל שמתרבים הדיווחים על פרטי ההסדרה המתגבשת ביחס ללבנון, גוברים הספקות באשר לסיכויי ישימותה. אמרתו של הגנרל האמריקאי הנודע, ג'ורג' פטון: "אם זה לא יהיה פשוט, זה פשוט לא יהיה", היא אזהרה יפה גם למתווה שהוכשטיין רוקם לאזורינו. הסתמכות על כוח רב לאומי שיפקח על ההסדרה ונכונות לכונן וועדה משולשת שתדון בתלונות עתידיות של הצדדים על הפרות-הסכם, מבטיחה התפלשות אין-סופית בפרוצדורות ובמנגנונים. התדיינות על דקדוקי ניסוח להגדרת זכותה של ישראל לחופש פעולה להגנת ביטחונה, מַרְעָה את מצבה הנוכחי של ישראל, מכניסה משפטיזציה מיותרת ומזמינה הגבלות. ואם לא די בכך, החזרתה לדיון, דרך הדלת האחורית, של סוגיית המחלוקת על נקודות-הגבול, מספקת לחיזבאללה הישג מול הציבור הלבנוני ותירוץ קבוע להצדקת פעולות טרור נגדנו, כל אימת שירצה בכך. מאפיינים אלה שייכים לסֵדֶר הקודם, שעם תוצאותיו אנו מתמודדים כעת. לקחי העבר מחייבים הסדרה פשוטה וישימה, שעשויה להיות גם אפקטיבית יותר בראיית מטרות המלחמה. ההישגים הצבאיים שישראל השיגה עד כה, אמורים לאפשר זאת.

המטרה המוצהרת של ישראל במלחמה בלבנון היא ליצור תנאים שיאפשרו את חזרתם של תושבי הצפון לבתיהם בבטחה.

מה הם אותם תנאים ? -בראש ובראשונה הסרת איומי הפלישה לשטח ישראל מתוך שטח לבנון, ע"י השמדת כוחות האויב ויכולותיו במרחב הגבול. ע"פ הדיווחים המיוחסים לצה"ל, הפעולה ברצועת-הגבול השיגה זאת. האיום השני הוא ירי הנ"ט שגבה מחיר יקר לאורך השנה החולפת. לשם הסרתו, נדרשה הרחקת כוחות חיזבאללה אל מחוץ לטווח האיום. הירידה באירועי ירי הנ"ט לעבר ישראל [?] יכולה ללמד שגם יעד זה הושג. המרכיב השלישי הנדרש, הוא שימורה של המציאות החדשה, כלומר- אכיפת סֵדֶר זה לאורך זמן.

לרשותה של ישראל שלוש חלופות עיקריות כדי להשיג זאת.

הראשונה: הקמת רצועת-ביטחון בשליטה ובנוכחות צבאית ישראלית. חלופה זו מבטיחה אפקטיביות גבוהה במניעת התחדשותם של האיומים, אך היא לא מביאה לסיום המלחמה. יותר מכך, היא מבטיחה חיכוך צבאי מתמשך ומאבק מדיני בצדו. חלופה זו אינה קלה לעיכול ע"י הציבור בישראל שעדיין נושא את טראומת "השקיעה בבוץ הלבנוני".

ניסיון העבר לא מספק בסיס לאופטימיות

החלופה השנייה -הסדרה מדינית שתטיל את מלאכת האכיפה על צבא לבנון או על כוח רב

לאומי. ניסיון העבר לא מספק בסיס לאופטימיות באשר לכך ולא עוד אלא שגורמים אלה עלולים להיות אבן ריחיים על צווארה של ישראל כשתרצה לפעול בכוחות עצמה. אם צה"ל לא ינכח בשטח, כל הפרה מצד האויב תעורר התלבטות במערכת הישראלית אם וכיצד להגיב. כמו באירועים רבים לאורך העשורים האחרונים, קל להצהיר כי "מה שהיה לא יהיה", אך בשעת מבחן ² החשש מפני התלקחות מחודשת על מחיריה המדיניים, הביטחוניים והכלכליים, יחד עם לחצים, פיתויים ושיקולים הנוגעים לסדר העדיפות הלאומי, עלולים להוביל את מקבלי ההחלטות להתפשר ומכאן קצרה הדרך לשחיקת ההסדרים ולהתעצמותו של האויב. ההכרה האמריקנית בזכותה של ישראל לפעול, לא תועיל מול האתגר הזה.

פתרון אפקטיבי עדיף על פתרון מהיר

החלופה השלישית ²כינונו של אזור חייץ מפורז, ריק מאדם, לאורך כל רצועת-הגבול. האכיפה באזור החייץ תבוצע ע"י ישראל ע"י שילוב של מודיעין ואש. חסרונה העיקרי של חלופה זו נעוץ בכך שהיא לא מאפשרת הכרזה על סיום המלחמה וההיפך מכך ² היא מספקת עילה מתמדת לחיכוך צבאי ומדיני.

ואולם, היא מאפשרת לתושבי הצפון לשוב בבטחה לבתיהם, מבטיחה אפקטיביות גבוהה בהתמודדות עם ניסיונות חיזבאללה להתבסס מחדש באזור זה, משדרת מסר תקיף ² מי שפועל נגד ישראל או מאפשר זאת ² ייאבד שטח יקר ומיישמת הלכה למעשה את העיקרון ² נגן על עצמנו בעצמנו!

פורסם בישראל היום, בתאריך 22.11.2024.